

Іськів І.З. Державні служби у системі Центральних органів виконавчої влади: окремі питання статусу. *Світ наукових досліджень* : міжнародна мультидисциплінарна наукова інтернет-конференція (м. Тернопіль, Україна – м. Переворськ, Польща ; 25-26 жовт. 2022 р.). ГО “Наукова спільнота”; WSSG w Przeworsku. Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2022. С. 176-178. URL : <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/3976/>.

Секція: Державне управління

ДЕРЖАВНІ СЛУЖБИ У СИСТЕМІ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ СТАТУСУ

Іськів Іван Зіновійович,

аспірант кафедри публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна

Згідно з Конституцією України (ст. 6) [1] державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи державної влади здійснюють свої повноваження у встановлені законодавством межах. Інституція виконавчої влади вищого рівня, якою є Кабінет Міністрів України – це орган державної влади загальної компетенції. Якщо розглянути центральний рівень виконавчої влади – центральні органи виконавчої влади (далі – ЦОВВ), то всі вони належать до органів державної влади спеціальної компетенції. Саме такими органами влади і є державні служби як різновид ЦОВВ, які знаходяться на одному рівні із державними агентствами, державними інспекціями, державними бюро, державними комісіями та ЦОВВ зі спеціальним статусом. Особливе місце у переліку ЦОВВ займають міністерства, які курують (координують, спрямовують) діяльність інших інституцій виконавчої влади центрального рівня, зокрема і діяльність державних служб.

Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» [5] характеризує міністерство, як ЦОВВ, який забезпечує формування та реалізує

державну політику в одній чи декількох, визначених Кабінетом Міністрів України, сферах (ч. 1 ст. 6). У забезпеченні формування державної політики саме міністерство посідає особливе (головне) місце серед інших ЦОВВ.

У згадуваному вище базовому законі зафіксована норма, що система ЦОВВ складається з міністерств та інших ЦОВВ, серед яких є і державні служби. Нормами Закону розмежовано організаційно-правові форми цих та інших ЦОВВ. Установлено, що ЦОВВ, якщо більшість їх функцій полягає в управлінні державною власністю – утворюються як агентства; якщо контроль і нагляд за дотриманням законодавства всіма юридичними і фізичними особами – інспекції, але якщо більшість функцій є надання адміністративних послуг фізичним і юридичним особам, то утворюються як державні служби.

Принагідно, мусимо зауважити, що ці розмежування досить умовні, а відтак поділ ЦОВВ на певні види продовжується і надалі, про що свідчать зміни, внесені у базовий закон, за останні роки (2019, 2021). Відповідно до цих змін (п. 1 ст. 16) Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» [5] перелік із п'яти видів ЦОВВ доповнено ще двома: державними бюро та державними комісіями.

За офіційними даними сайту [6] станом на жовтень 2022 р. в Україні функціонує 24 державні служби. Водночас є і ЦОВВ із назвою «державна служба», але не належать до таких, наприклад, Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Також можна навести приклад державних служб, де в переліку їх функцій немає жодної, пов'язаної із наданням послуг, зокрема Адміністрація Державної прикордонної служби України, Державна служба фінансового моніторингу України (далі – Держфінмоніторингу). Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [3] є базовим і регулює діяльність Держфінмоніторингу. На виконання діючої редакції цього Закону [3] відповідним Положенням [4] визначено Держфінмоніторингу 22 завдання, які пропонуємо об'єднати у такі

чотири групи: організаційні (7), аналітично-інформаційні (7), контрольно-наглядові (5) та регулятивні (3). Із цього робимо висновок, що більшість функцій, які виконує Держфінмоніторинг, взагалі не належать до категорії надання послуг, а швидше ці функції є організаційні та аналітично-інформаційні.

Подібна суперечність спостерігається і в державних агентствах, серед яких Національне агентство з питань запобігання корупції, яке не належить до такого виду ЦОВВ як агентства, а це – ЦОВВ зі спеціальним статусом, повноваження якого, призначення керівництва – регулюються спеціальним законом України «Про запобігання корупції» [2].

Отже, розмежування ЦОВВ України на сім видів є доволі умовним, що вбачається з організації державних служб та агентств. Проведені дослідження підводять до висновку, що законодавством України не визначено чітких критеріїв приналежності (статусу) одного чи іншого ЦОВВ до державної служби, як і зрештою не конкретизовано правовий статус цих інституцій.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : прийнята на V сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
4. Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2015 р. № 537. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166/VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua>

6. Урядовий портал : єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.

URL : <https://www.kmu.gov.ua/catalog>